

„Застава“ излази сваки дан двапут, а недељом сваког и данима има недеље и свега једаред

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот.

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЗАСТАВА

За огласе плаћа се по 12 кот. од сваке прете сваких петих слов.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чанића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 99

Поједини јутарњи бројеви стају 2 потуре.

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Јутарњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

Бугарски планови.

Познато је, да је Србија чинила све што је само могла да одржава добре односе са Бугарском. Све је то ишло са врло великом напетом, али су се Срби још увек надали, да ће на крају ипак моћи да дође до споразума, а доцније чак и до савеза.

Бугари су се врло тешко приближивали Србији. Њих је захватила била мисао, да они треба на Балкану да играју главну улогу и да заузму целу Македонију, па чак и један део Старе Србије. Та је мисао пошла у глави Бугара из два разлога. Прво српски неуспех на Сливници, а друго, што је у Србији и после Сливнице владало најгрђе стање и отворен рат између народа и Обреновића. Србија у оно време није много ни пред ким рачуната, јер беше заузета великим унутрашњим тревизицама.

Када је после 29. маја дошла на владу у Србији нова династија, кад је наступило ново време и кад је Србија почела да се брине о своме развиту, тада су многи и многи бугарски политичари сматрали, да је то вло по Бугарску. У оно време оружала се Бугарска врло нагло, јер је била са Турском у најгорем одношају и ствари су стајале тако да је био у изгледу бугарско-турски рат. У томе времену Бугарска је налазила свога интереса, да не затеже жице у Србији и многи су мислили да ће ипак моћи доћи до каквог споразума са Бугарском.

Данас се променуло време. Односи између Бугарске и Турске нису више тако запети, а Србија све озбиљније ради на довиђивању своје будућности. У најновије време примљен је у скупштини вајам од 95.000.000 динара. Већина тога вајма употребиле се на брзометне топове и друге војне потребе, а остатак ће се употребити на нове железничке пруге. Иако те нове железничке пруге треба да послуже у првом реду привредном развиту, ипак је јасно, да ће ти нови железнички путеви знатно повећати и војну моћ Србије. У томе виде Бугари врло велику опасност по своје претеране планове. Њихово новинарство, кад виде да је српска скупштина усвојила вајам и да није било могуће осујетити га, почело је као бесомучно да напада Србију. Бугарски листови пишу, како Бугарска мора да добије сву Македонију, то је њихов животни интерес, и зато што Србија неће да се одрече Македоније, то Бугарска мора што пре да рашчисти са Србијом. А рекли смо већ, да Бугари урачунавају у Македонију највећи део Старе Србије.

Бугарски листови упућују Србију на Босну и Херцеговину и веле: „Тамо идите, јер то је ваше“. Но док бугарски ли-

стови на тај начин гурају Србију у рат са Аустријом, дотле они траже добре односе између Аустрије и Бугарске и довиђују, да за случај рата између Србије и Бугарске не би више аустријска дипломатија устајала у корист Србије.

У Бугарској је најновијих дана дошло на владу Станчовљево министарство, а Станчовљево је познат као велики пријатељ Аустрије (он се образовао у бечком Терезијануму), а познат је као противник Србије.

Према свему овоме, многима изгледа, да Бугари хоће да изведу према Србији неку политику, коју су извели Јапанци према Русима.

Кад су Јапанци видели, да ће Русија да доврши кроз кратко време транссибирску железницу и да хоће да навуче силну војску у Манџурију, онда су Јапанци свом силом изазвали рат против Русије а у намери да не дозволе да се Русија спреми за тај рат. И Бугари као да желе да поделе мегдан са Србијом пре но што Србија добије своје брзометне топове, пре но што доврши своју војну спрему и пре но што сагради своје железничке путеве. Отуда тако пише према Србији бугарско новинарство, отуда бугарска влада смета да између Бугарске и Србије дође до тргованског уговора и употребљује заплет између Србије и Аустрије у своју корист.

Не може се рећи, да ће Бугарска у истини тражити рат са Србијом у најкраћем времену. Могуће је, да ће се промислити јер један нов рат између Србије и Бугарске покварио би и последњи пут за споразум. А ако се Бугарска и Србија не споразуму, неће бити добро ни једној ни другој.

Истина је, да је Бугарска у новије време утрошила око 150.000.000 динара на своје војне потребе. Истина је и то, да је она већи део својих брзометних топова већ добила и да ће јој последњи брзометни топови стићи у јулу или августа месеца. Али се Бугарска поред свега тога вара ако мисли да ће тако лако успети против Србије. Вара се Бугарска ако данашње прилике хоће да упореди са оним приликама, које су владале за време српско бугарског рата 1885. год.

У оно време је била Србија скрив растројена а народ се спремио беше на револуцију против Краља Милана. Краљ Милан је покренуо рат противу Бугарске да избегне метеж у земљи. Српска војска није полавил са великим одушевљењем у рат противу „браће Бугара“, за чије је ослобођење она пре 10 година ратовала са Турском. Али ако „браћа Бугари“ нападну Србију и хтедну да јој униште све услове за њену будућност, онда ће они наћи према себи сасвим друге Србе но год. 1885.

Познато је да је 1885. г. краљ Милан мобилисао само први повив народне војске а није смео да мобилише и други повив, јер се бојао да народ не окрене пушку против њега. Тиме је учинио ту услугу Бугарској, да је бугарска војска била у огромно бројном надмоћнију према српској војсци. Овога пута не би тако било, јер би се подигло велико и мало и Бугаре би могло да снађе онако изненађење, каквом се они не надају.

Кад Бугари хоће да одмере снагу српскога народа, не треба да узимају у рачун само Србију од 1885. год. кад у Србији нико осим, краља Милана, није хтео рат са Бугарима, него нека узму у рачун Србију у почетку деветнаестог века када је она сама својом снагом а са трешњевим топовима поделила мегдан са моћном царевином и ослободила се. Онда се Србин борио за свој опстанак и своју будућност, а ако се Бугарској прохте да изазове Србију на такав рат, где она мора бранити свој опстанак и будућност своју, онда ће се и Бугарска уверити о правој снази и одушевљењу српском.

Задатак српских земљорадничких задруга.

Доста је само један поглед да бацимо на своју околину, па да се уверимо, да наш ратар пропада. Његови грунтови прелазе с дана на дан у чивутске и швапске руке, те је данас Србин у многим и многим местима постао кираџија у кући својих отаца, постао надничар и аргатин на њивама својих дедова. Многи лепо крајеве српски, који су некад играли видну улогу у нашој историји, данас су изгубили своје српско обележје. Испропадана српска имања прекупили странци, Срби неки оставили свој завичај па се раселили по свету, а неки опет, ослабљени материјално, утонули у стране елементе. Па ако се овом влу, пропадању српских земљорадника, не стане на пут шта ћемо до послетка дочекати? Дочекаћемо, да ће сви наши крајеве, у којима ми живимо и које су наши стари небројено пута натопили крвљу својом, прећи у туђинске руке. По њима се тада неће чути српска песма, по њима се неће палити бадњак, неће се славити крсно име нити ће се одржавати остали лепо обичаји српски, него ће нас на сваком кораку сретати туђи, страни.

Али како да се стане на пут нашем пропадању?

Кад бисмо ми, нешто, били у стању, што нисмо, да оснујемо један огроман, голем фонд, па да из тога поисплаћујемо све вексле, све интабулације и остале дугове српскога ратара, даље да прекупимо сва распро-

дана српска имања и да их поклонимо расељеним и испропадалим српским фамилијама, да ли би то био начин, којим би се помогло српском сељску и којим би се осигурао његов опстанак?

Не, та помоћ би била врло пролазне вредности и њоме се не би могло спречити наше пропадање. Били смо ми, то није давно било, и богати и без дуга, имали смо читаву стада марве, пуне амбарове хране па је, ето, свега тога нестало, све прешло у туђе руке. Из истих узрока, из којих смо испропадали и осиромашили за последњих неколико десетина година, из тих истих узрока бисмо пропали за идућих неколико десетина година, кад би се вратили у препређашње стање.

Па шта онда треба чинити? Треба требити, треба коренити, чупати и кидати те узроке, због којих пропадамо. Само тако ћемо моћи себи трајно помоћи, само тако ћемо моћи спречити своју материјалну пропад.

То је, ето, задатак српских земљорадничких задруга. Оне се оснивају због тога, да искорене многобројне узроке српском пропадању. Од тих силних узрока споменућемо овде само неколико: мода, нерационално обрађивање земље, неразумно газдовање, претерани тропкови, које утроши српски сељак у сватове, у даће, крсно име и т. д.

Но сви ови узроци су дубоко укорењени у душу и у крв српских сељака. Они се не могу тако лако и тако брзо искоренити. За то треба времена, треба година. Због тога корист од задруга се не може видети ни оценити одмах, чим се оснују. Права вредност њихова ће се моћи схватити тек у току година. Успех њихов је спор, али сигуран.

Грујев убијен.

„Вечерњу Пошту“ извештава њен солунски дописник, да је Дамљан Грујев са својом четом имао сукоб са турском војском у Малешу и да је у том сукобу осим осталих погинуо и сам Дамљан Грујев. Дамљан Грујев сматра се као најинтелигентнији члан софјиске Унутрашње Организације. Он је у исти мах и један од њених оснивача. Србин по рођењу и српски васпитаник, у почетку док је Организација била интернационална, Грујев је радио заједно са српским усташима у Македонији. Доцније, кад је Организацијом завладала шовинистичка струја, овај бивши Србин почео је заједно с њом тврдити, да у Македонији има места само за Бугаре и радити против Срба. Познато је, да су га Срби усташе у једном сукобу заробили, па га после пребацили у Бугарску жива, добивши од њега часну реч, да више неће ратовати против Срба. Грујев је реч све до скоро

држао, али ју је пре кратког времена прекршио, ускочивши у Малеш, да пали српске куће. Ипак у ову вест „Вечерње Поште“ за сад не треба веровати, тим пре што Бугари често пута маневришу са смрћу појединих својих војвода у Мађедонији, да би им затурили траг и сакрили планове. Ако је пак она истинита, њено потврђење неће закаснити.

Поплава у Травнику.

О поплави у Травнику дошла је „Политика“ још овај извештај:

Раније је био напало велики снег. Наједанпут се време нагло промени, те се снег врло брво топио. Ув то удари јака киша, те су ноћу 15. и 16. овог месеца река Лашва, која протиче кроз Травник, излије из корита и удари кроз улице, дижући и рушећи што јој је стајало на путу. Наста кукњава, запомагање и спасавање чега се могло. Катастрофа је била толика, да је варош и сад пушта. Ова је поплава довршила, што је последњи пожар у Травнику био почео, те се он сада налази у великој беди. С тога му је помоћ са стране врло потребна. Човечије срце не сме га заборавити.

Читуља.

Тек нам данас стиже из Варјама тужна вест, да је пре кратког времена испустио своју честиту душу тамошњи ратар газда Милош Миловаић. Покојник беше редак Србин и врло одушевљен члан срп. нар. радикалне странке. У сваком народном послу је најживље суделовао не само у своме месту, него и у целој околини, где се свуда његова реч врло поштовала. Било му је тек 52 године. Био је председник српске читавице, општински благајник, контролор српске штедионе, којој је био и члан оснивач; као репрезентант у политичкој општини свагда је живо бранио српске интересе. Једном речи: беше врло разборит ратар. Као изборник на последњем избору посланика у Араду где се мушки и достојанствено заузео да радикални кандидати победе, отишао је сав блажен кући после њихове победе и не слутећи да неће ни прву расправу саборску седницу дочекати. Боловао је свега три дана! Нека је нашем брату Милошу лака прна земља а милој породици његовој наше искрено саучешће. J. Z. C.

Уток Циге на високу владу.

Читамо у „Народној Обрани“: — Циганима забранило наше поглаварство играти по каванама без дозволе и плаћања лиценције, а подједно им забранила купити око столова приносе. Против те одлуке уложио је примаш Михајловић следећи уток: Висока кр. земаљска влада! Против одлуке поглаварства слободног и кр. града Осека од 24. просица 1906. број 30921. IV. 1906. улажем у отвореном року следећи уток: Не дају Циги да игра. О мили Боже, слободели лањске године! Играти си смео док си хтео. Играш и играш, и нико да те пита за какве пристојбе, а кад дође дванаести сат, а Циги Михајловић заигра, па свима гостима срце из груди скочи и ето ти одма доста, да се плати 4 круне, што Циги радо плаћа, па сме и после поноћи да ве-

сели госте. Лапа су то била времена. Али тешко сад за нас, за Цигане. Љуто ли нас притиснуло. Сад ми ваља платити за свако вече кад играм до поноћи пристојбу од 4 К 50 пот. и билег према висини улазнице, а кад свирам преко поноћи до два сата пристојбу од 9 К 50 пот., а недељом и свецем без обзира на трајање свирке унапред пристојбу од 9 К 50 пот., а у исто време забранило ми се скупљање милодара обилажењем око гостију или на нини који начин у каванама и ресторацијама. А како ће Циги да не проси и не сабира? Од чега ћу јадан платити те пристојбе, од чега ћу болан прожити. На страну ми сада миле гуслице и танамо гудало. Нека сада Осечанима игра градско поглаварство. Оно то може да чини, а да не сабира милодара. Сретни ви Осечани, сад вас неће узнемиравати Циги, кога сте тако радо слушали. Да ти је, висока владо, било видјети, када су стали плескати, кад је Циги Михајловић заиграо. А знао он то! Танамо и весело, па за час, у мили Боже, да би заплакао. Веселите се и ви, газде и каведије. Решили сте се буке и непованих гостију у вашим каванама па можете ко добри пургари у 8 сати у кревет, а вино у вашим подрумима нека почива. Биће боље кад буде старије. И није за садање Осечане! А има ће мање бриге и градско поглаварство, куда ће са толиким дохотцима од градских даћа. Тако све проти Циги. Нико да помогне домородцу Винковчанину, Циги Михајловића Али не мисле сви тако и зато улажем проти горњој одлуци овај уток и молим: Висока краљевска земаљска влада изволи одлуку поглаварства слободног и краљевског града Осека од 24. просица 1906. број 39051. 06. IV, укинути те ми издати доволу свирања онако, како ју и године 1906. уживао Јосип Михајловић“.

Убијство због врачана.

Наш завоверни народ још и данас верује у враџбине и даје се обмашивати и варати од којеквих циганчура и картама, на тако и пролази. Тако се због тога догодило прекрјуче на ноћ убијство у Срп. Чанаду. Тамашњем становнику Славку Матићу нарав није даја мира, те је у биртији показивао да имаде хиљадарке, што су неки цигани видели те после подметоше неку циганку врачару коју овај није ни познавао да му врачача да има срећу у коњима; она му обећа све и сва али мора врачати ноћу. Око 9 сати у веће дође врачара но „немогаше“ (?) ништа учинити док не веже себи око паса „банку хиљадарку“ у цело. Славко јој даде и поче да врачача она њега остави у соби, а она ће да обилази око куће и т. д. Кад се домаћињу учини да циганке за дуго нема. пође јој у потеру и стигне је на крај села где су је чекала два циганина с коли и муж је зграби и хитне у кола, па и сам хтеде да ускочи, али га Славко задржи, овај хтеде Славку провући нож преко очију, али не погоди, те га рабече преко чепа и удари неколико пута у груди али да не осакати јако јер је нож наишао на књижицу бележницу коју је Славко узасе имао. Цига је био велики и јаки човек али ни Славко није баш слабак те му пође за руком да циганина обори, отме му нож из руке и закоље га; онај пакцига са колима и циганком побегли су без трага; Славко, се сам пријавио суду. Ето како пролази лаковерни. Окани те се врачача јер то ме помаже!

Исељавање у Америку расте
Јављају из Њујорка, да се исељавање у Америку рапидно диже. До сада се из Угарске недељно селило у Америку 2000—2500, но тај се број прошле недеље подигао до 4376. Од којих је било 794 Мађара, 2096 Словка, 552 Немца, 678 Срба и Хрвата, и 257 Румуна.

Брзојави „Застави“.

Стигли 28. децембра.

Прилике у Аустрији.

Веч. У сабору се расправља прешан предлог, да се законом утврди број чланова горњег дома. Већина говорника тражи да се горњи дом демократизира.

Прилике у Русији.

Лоц. Данас пре подне убијен је шеф жандармерије пуковник Навка Војска је пуцала. Шесторо је рањено.

Несрећа у руднику.

Марсељ. У угљеном мајдану Гардави услед непогоде 11 радника су тешко рањени.

Трговина.

БУДИМЦЕПТА, 9. јануара 1906. (Брзојавни извештај).

Готова роба.
Раж прве калвоје 12 кр. 80 п. до 12 кр. 95 п.
Раж средње калвоје 12 кр. 65 п. до 12 кр. 75 п.
Јечам за храну 12 кр. 60 пот. до 12 кр. 90 пот.
Јечам за кување пива — кр. — п. до — кр. — п.
Зоб прве калвоје 14 кр. 60 п. до 15 кр. — п.
Зоб средње калвоје — кр. — п. до — кр. — п.
Кукуруз домаћи 12 кр. 50 пот. до 12 кр. 70 п.

Термини

Жито за април 1907. 14 кр. 92 п. до 14 кр. 94 п.
Жито за септембар 15 кр. 46 п. до 15 кр. 48 п.
Раж за април 1907 13 кр. 32 п. до 13 кр. 34 пот.
Кукуруз за мај 1097. г. 10 кр. 24 п. до 10 кр. 26 п.

МЛАД ВЕШТ ДЕТАЈЛИСТА

одма може ступити који зна мађарски код Kis Istvána штецерајска радња у Суботици (Sabatka) I. 1729 1—1

Објава.

Потписани се препоручујем поштованој публици из места и са стране, да сам се настанио у својој кући (Петефијева ул. 58.) и да предузимам све могуће послове око издања, као и све друге радове, уједно и веће послове (adortierung e), планове, прорачуне, и трошковнике (kosetnüberschlage) обављам по најумеренијој цени брво и тачно, јер сам в. о. ових 20 год. мојега рада све поверене ми послове радио на опште задовољство мојих поштованих муштерија. Уједно примам као надвиратељ (стручњак) све радове било веће или мање.

За што многобројније наруџбине моли.

У Новом Саду јануара 1907.

С поштовањем

Стеван Гусек

испитани задарски мајстор I. 1730 1—3 и грађевинар.

Петефијева улица 58. бр.

Продаја земље и куће.

Из слободне руке продајем 7 ланаца добре земље и кућу на добром месту. — Упитати се код I. 1714 1—1

Неце Закића, Шајкаш Лок (Бачка).

Нова радња готових

ОДЕЛА

Панте Спања у Новом Саду, дунавска ул. бр. 36. добила је огроман избор најмодернијег финог јесењег и зимског одела за мушке, женске и децу.

Целе ниске и утврђене. I. 1325 47—

КРАСТАВЦЕ,

пфефероне.

Кисео купус

100 кила 10 К бруто оферира

Anton Linek

I 1528 15—20

Zpaim.

Ценовници бадава.

Најновијих лепеза и накета за бласке тоалете.

НОВА РАДЊА
мушће и женске помодне робе

Д. С. ИОНАШЕВИЋА
код „Златне Кугле“
у Курчијској улици бр. 22, преко пута Браће Миросављевића.

Препоручује на наступајуће празнике и бласку сезону своје богато снабдевано стовариште: мушких кошуља, крагнова, манџети, краватни, цешница, трико кошуља и др. I. 1684 4—12

Све врсте ручних радова. Велико стовариште женског белог рубља.

МЕД! За чисту гарантовано у кантама од 5 кила оранко.

Лагун К. 740.

Дистрибутор: К. ШИДЛЕР, Вол.-Бечкерек. I. 1653 5—10

ОРАЈА, ЈАБУКА
и СУВИХ ШЉИВА

вуди најјефтиније

Алекс. А. Мудрок,
Митровица (Срем).
I. 1461 30—

Г-ад српска ламежорезачна радња у ВРШЦУ.

КО ТРЕБА леп и јефтин наменији споменик крст на пирамиду нег купи само код Србиња

Светислава Кешанског у ВРШЦУ.

Израда слова вештачења. I. 1233 28—30

КО ХОЋЕ ЈЕФТИНЕ РАКИЈЕ БЕЗ КАЗАНА,

нека купи код Радована Поповића трговца из Ујвидека књигу, из које се може научити како се праве све ракије и манипулирати вином; цена је 6 круна. Тако исто продајем за прављење ракије потребни материјал са прашком заједно цена је за 100 литара 8 круна.

14—20 1515

"Застава" излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стран. земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких сјатних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22 Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Ручнописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-контото 12008.

Каквих има посланика у угарском сабору.

У угарском сабору изнео је посланик Јован Барош предлоге, који су изазвали буру допадања и буру негодовања.

Тиче се ратара. Човека подилази језа како је цртао Барош зло стање мађарског ратара нарочито у појединим крајевима. Мађарски ратар пропада нагло. Сели се у Америку и иде у социјалисте, а онај који остаје у земљи не жели више од једног детета, јер кад би оно мало имања подељено деци, сви би били просјаци. То је у врок што у толиким крајевима имају Мађари само по једно дете. Говорник је даље срцтао, како Мађари пропадају према народностима, који овајају земљишта.

И Барош је предложио начин, како томе да се помогне Он хоће пре свега да се даде ратару земље. Хоће да велика спахијска имања откупи држава. Да их откупи у мађарским и немачким крајевима, па их даде Мађарима и Немцима. Хоће да се заведе систем наследне аренде. Та аренда да буде јефтина, да прелази од оца на сина. Да се донесе закон, да се земља испод извесне количине не може парчати Најмања количина да буде онолика, на којој може једна породица да живи. И онда да се промене наследни ред. Женске да нису равноправне с мушкарцама. А и од мушкараца да наследи земљу прворођени син, а други нег се спремају за други рад.

Уједно је вато, да не могу куповати земљу у Угарској они, који нису држављани Угарске. Та странци имају већ де сети део земље у својим рукама.

Ове предлоге су многи одобравали, а многи су силно протестовали. Копшутова странка се завадила у том питању. Угрон је викао, да је то назадно, средњовековно. И кад би променули наследно право, да само прворођени добије све, други управ ништа, тада би Мађари батинама растерали такве законодавце. Други су викали, да је то наперено против Чивута. Они долазе са

стране и покуповали су силну земљу у Угарској.

Ми разумемо, да се забрани куповати земље онима, који нису угарски држављани. Ако временом покупују половину или све, онда су угарски држављани управ поданици странаца. Али они други предлози су назадни. Па и оно што је добро, да држава откупљује велика имања, па их по јефтину аренду даје ратарима, и то је унакажено и добило је печат крајње неправде. Јер Барош хоће да се даје само Мађарима и Немцима. Он отворено хоће да држава створи такве законе, који ће упропастити материјално народности Хоће чак и то, чим се прода имање кога Србина, Румуна, Словака, да то одмах купи држава и даде Мађару под повољним условима. А ми сви да плаћамо повећану порезу, да би нас држава упропастила.

Ово је тако незрело замисљено, да се не би могло ни извести. Пропадамо ми сви и знамо какви су узроци пропадању. Прво и прво Угарска није своја. Затим се нисмо ништа бринули о ратару, вато је пропао јаче но ма где у свету. Сад измишљају неке средовековне установе. Оставимо се тога, то је прошло. Ако нема друга лека, онда ће доћи социјализам, али створити ратарске латифундије и искључити сву децу из наследства, то не иде. Код великих спахија може то и да буде, јер деца добијају од прворођенога велика наследства, годишње уживање од много хиљада круна, а поврх свега добијају валановитно образовање да могу наћи себи хлеба. Али шта би било с ратарском децом. Они не би добили управ ништа, а не би у ратарској кући ни научили друго, него да буду доживотно туђи надничари.

Код нас је болест велика. То сви осећају И сви су сложни у томе да треба лечити, али они који површно гледају ствар, хоће да лече наопако Тешко Угарској, ако они дођу да је спасавају, изаваће само још већу болест и пропаст. На срећу не може

се ни замислити, да би Угарска пристала на то да узме тај „бапски лек.“

Нови Сад, 30. новембра.

Изасланство Босне и Херцеговине у Будимпешти. Из Будимпеште јављају, да је тамо стигло једно велико изасланство из Босне и Херцеговине. Смер му је да упозна чланове делегације са великим неправдама и насиљима, које врше у Босни органи власти, да им изнесу у опште жалосно стање у својој отаџбини. Изасланство се то, како јављају мађарски листови, састоји из 120 чланова. По спољашњости а још више по разговору с њима види се, да су то прваци тамошњег народа. Њихово дивно народно одело јако пада у очи. Били су у угарском сабору, кад је овај држао седницу, предмет опште пажње. Будимпештанско грађанство пријатељски их предустретапе.

Није ово првина да Босна и Херцеговина шаље изасланства, да чланове делегација увери о својим јадима и неправдама, које му се чине. Увек буду она лепо дочекана, али на томе и остане. Браћи из Босне и Херцеговине, која су стигла у Будимпешту, желимо боља и стварна успеха, а не као до сад што им се дешавало. Уверени смо пак да народ Босне и Херцеговине неће кловути ни престати са борбом, док га себе и своју отаџбину не извојује боље, сретније дане и слободну и сигурну будућност.

И з б о р и.

Из митровачкога изборнога среза.

Мислио сам, да ће се наћи које вештије перо, да верно опише избор изборника и избор посланика за црквени сабор, па како то није нико други учинио, дозволите то мени, и уврстите овај допис у Ваш цевени лист. — Пре избора изборника на неколико дана већ објавила је Митровица, а особито митровачки бирстоји неколико кућа на један бој, смјеса старинског начина зидања са модерним прозорима и кровом

Кола дођоше на један велики трг. То је главна чаршија. О једне стране стоји велика цамија са каменом мунаром, а око ње се на све стране дажу турски дућани, магаве са повјешаним еспапом на дрвене довратке и улаз.

Кола стадоше. Хотел. Инутра најуре двије слуге са капама златна поруба. Душан скочи и негледајући ни на кога, зашпте од портира собу и одмах отиде горе, уније се и спреми, да иде некуда. Нешто га је вукло да одмах прегледа варош. Бијаше силно узбуђен и падаше му мисао на памет: у најгорем случају захвали ћу. Пође главном улицом. Сами турски дућани, ниски, уски прљави, улицом иду само касаблице са накривљеним фесом, за њима сељаци, прљави, мршави, гладни и неодјевени. По турским дућанима виси печено месо, начичкано мухама и упуљвано од њих, које ваудара на лој и устајалост, црно и прљаво од неопраних руку дућанције. Сва улица ваудара од њега. Међу турским магарама, дућанима са дебелим гвозденим мандалима диже се по која нова сасвим модерна кућа, тако, да читава касаба даваше Душану слику једне старе Босанке, која је метла шешир на главу, обукла на се сукњу са туником, са модерним украсима и вршцама, али у свему одијелу видш прекројене димије.

Но када је Душан мало даље одмакао, уједаред се нађе у сасвим модерној вароши. То је био крај у ком се налазила котарска област, око ње бијашу махом све лијепе европејске зграде на један бој, у средини међу тим зградама дизала се

ПОДЛИСТАК.

РОВЉЕ НАШИХ ДАНА.

Роман из живота босанских Срба.

(Одломак.)

Написао Бошко Петровић.

Већ је скоро двадесет и четири сата, како је Душан Трифковић, судски вјешбеник, на путу за касабу, котарску варошицу, једну од најудаљенијих тачака у сјеверо-западној Босни, камо је из службених обзира премјештен. Читавим путем, па све до овога часа, када се већ могли видјети брегови, под којима лежи мјесто његовог будућег пребивања, сједи Душан нијем, клонуо и очајан као мртав приједмет. Никако није могао да заборави срамоту, коју су на све стране по Сарајеву о њему проносили, и то не само Хрвати, Пољаци, Чеси и остали владини чиновници већ и слободни Срби. Још га је више тиштало, што му је овај премештај предочен као пошљедица његових афера, у којима је свој углед тако понизио, да је у Сарајеву постао немогућ. Началникове ријечи, да се гледало кроз прете код премјештаја, те да није из казне премјештен, већ из службених разлога, те су га ријечи поразиле. Читав је дакле овај премјештај милостиња са њ! [Запостављане, понижење, то је само дар!]

Попштанска су кола јурила доста добром цесотом. Крај Душана је сједио још један господин, коме се до душе представио, али није могао ништа с њима да говори. Читаву је ноћ пробавио на жељезничким колима, а ево је већ више од по дана, како сједи у поштанским колима.

— Је ли још далеко касаба? упитаће онај други путник кочијаша. — Још један сат, бијаше одговор кратак, а показиваше на један висок бријег са ријечима: ено под снм бријегом! Ту и Душан промоли главу испод колеских арњева од сивог сукна. Из далека се видео задимљен до, а сасвим у дну дола кроз дим и маглу као кроз рупу видјело се неколико кућа на повисоком брду. Кућице су једва вириле иза предњих брежуљака, иза којих бијаше касаба још сакривена.

Кад Душан угледа ове куће, чисто малакса. Повуче се у кола, но одмах затим с нестрпљењем промоли главу и сада гледаше дуго на све стране бацајући поглед, нарочито правцем дола, којим је водила главна цеста, а у чијем је крају лежала касаба.

Висока брда, која су се с обје стране главне цесте до у небо дизала, и онај дуги до изгледаше му као једна рупа, из чијег се дна указиваше касаба све јасније. Сав до бијаше увијен у дим, а из дна те рупе промолише се више кровова од кућа и двије три танке мунаре од цамија, које нагледаху, као да су наслоњене уз брдо; све то бијаше у плаву вео дама „увијено и даваше доста привлачну слику за око.

Коњи су јурили и ево већ се разликује даљина цамија, куће и брда у поваду касабе. Указа се неколико модерних европејских кућа у дну, док све остале куће, које бијашу сазидане на околним брежуљцима, бијашу махом старе босанске кућице. Указа се неколико лица женских и мушких у аустријском одијелу, но већина бијаше обучена у босанско одијело. Душан звераше на све стране да све види. Имеђу старинских босанских кућа

цузи, и од тих највише »Зелено Дрво«, главни стан наших различија. Познате митровачке пропаднице напустише своје буђеларе, и сада је настала права трка и лов на душе Радикали свесни своје снаге и пуни поуздања у своју праведну ствар, мирно су гледали ту трку, што се умало није жуто осветило нашој ствари. Цео званични апарат стао је у службу наших »различича«, сви уреди, све јавне власти, све је то користевао за »различича«. На избору виде смо корпоративно заступану вазиону са свима стражарима, све стражаре судбеног стола, све писаре свију јавних уреда, скоро целу имовну општину, порезни уред, царинару, солару, пошту, све је то било на биралишту, све је то било командовано да гласа за »владину странку«. Главну улогу у тој ствари играо је сам кандидат др. Душан Поповић, који је делио обећања на све стране, а господи кортеши просипали су силан новац немилости. Но хвала буди будној свести народној, не помогаше ни оних 100 званичних гласова, не помогаше ни претње, ни мићења, ни сви стражари, и радикална листа ипак победи. А наш је магистрат био са својим симпатијама на страни наших различија, јер од 37 магистратских гласова, гласала су свега четворица — др. Бајић, др. Јовановић, Коста Рајковић и Коста Вожић — на радикалну листу. И ту још има »Нови Србобран« образа да тврди, да је радикалну листу извукао магистрат! Како су у целом срезу осим Илинаца и Моравића радикали у већини, био је успех наших кандидата, и сраман пад наших противника сигуран. Но сада је наступило нешто, што Срем још није доживео, од како бира посланике за црквени сабор. У Адашевци имамо при избору огромну већину, поца Обрадовић са неколико својих креатура разбије изборну скупштину, одведе неколико својих верних у свој стан, тамо без председника обави неку врсту избора, и сам он, г. поца, издаје — разуме се без црквеног печата — веродајнице »изборницима«. То се исто догађа у Малој Вашици. У Огару неки стари Куеновци осујетише у опће избор, јер се на четири позива председника није састао довољан број одборника. У Грку злогласни бележник Ђука Радотић позива ово чудо: Радикални кандидати побеђују огромном већином, но председник — иначе и сам питомец митровачке казнице — проглашује за изабране кандидате мањине, јер су кандидати већине кажњени. По вечерњу се светац познаје! Кад смо за те поворе дознали, знали смо какав ће бити избор. Самозвани »самосталци« се сада свом силом дадоше у лов на душе. У Кузмину пије по Миливој Борић из Илинаца, син кузминског попе, неколико дана са изборницима, а у очима самог избора чести их и сам кандидат, и пије с њима до неко доба ноћи, баца новце и обећања. Са Лаћарцима пије познати Куеновац,

католичка нова сазидана црква, са високом кулом, на којој су висила велика звона да се далеко чује, када се Богу моле побожни вјерни римокатоличке вјере.

Са окупацијом је дошла и католичка најевда у ову некад српску и муслиманску касабу. Данас их је било у граду око једна хиљада. А где је Српство овога града? И нехотице се упита Душан, о којима је слушао да их такође овдје има. Успне се уз једну побочну улицу на брежуљак, да може да прегледа варош и да можда пак пронађе српски крај И заиста, када се успео мало на више, угледа тамо доље бујан брдски поток, с друге стране гомилу малих кућица са малим дворштима, а једва се изнад тих ниских кућерака уздизала кула од старе, буром, вјетром и прахом поцрнеле цркве. То је био српски крај и српска црква, а све је лежало под брегом, куда сунце не допире.

Од кад је дошла Аустрија у ове земље, српско становништво поче уједаред нагло пропадати, а странци отеше мах и у трговини и у звањима.

Српско становништво настрада нарочито услед пожара који је букнуо некако изненада, случајно и на сасвим онакав начин као оно сарајевска јангија (пожар) кад је уништила силне српске милијоне, букнуо је дакле пожар и овдје на сасвим исти начин, те као оно у Сарајеву, тако исто и овдје захвати баш онај крај, гдје су били српски дућани, па као оно у Сарајеву, тако се исто и овдје није могло ништа спасти. Тако изгорјеше и српски дућани и српске куће и српске магазе с робом и све се претвори за један дан у прах и пепео. И нико не зна откуда тај пожар, а десило се одмах некако, кад је Аустрија дошла у ове земље. Та су изгорјела земљишта од осип-

кортеш Ђуре Милекића, који се у једној молби на владу хвали, да је веран присталица »Милекићев« и Куенов. Лаћарци долазе пијани на биралиште, а води их горе именовани кортеш Милекићев Малом Мојић. И треба да започне избор, и одмах је било јасно за свакога, да радикали имају огромну већину, види то и др. Поповић, и пре уласка у бирачку дворану држа он својима један ужасан говор. Грди радикале као пијани матроз, неколико присутних свињара се згадише и одоше, пијани Лаћарци га не разуму, а винковачки Куеновци бледе и румене од стида. Радикали знају, да је то све добро прорачунана комедија, у цели, да се изазове скандал и омете сигурна њихова победа, и за то остају мирни на сва кочијашка изазивања велеможнога господина посланика. — Избор започне, предано буде 220 веродајница, и када изборни одбор не хтеде поповске потврде да прими за веродајнице, напусти др. Поповић са својима биралиште. На сокаку је поновио своје простачке погрде на радикале и одвео добро напојене изборнике у бирдуз »Зеленом Дрвету«. На изборном месту, у »Српском Дому« је међутим мирно обављен избор, те буду др. Миша Михајловић и Паја Зековић изабрани са 140 односно 138 гласова, дакле са надполовичном већином изборника из целог среза. Кажу, да је тада и др. Поповић поред чаше добра вина и пива правило у бирдузу код »Зеленог Дрвета« неки избор, при коме су гласали људи са сокака, разуме се без веродајница. И тако је тај цео поступак показао сву срдиту немоћ једног уображеног жутовљунца, кога је пуки случај избацио на површину. Али је нешто карактеристично код целе ове ствари. Када је пре четири године кандидовао овде тадањи шидски предстојник Бастајић, није званични апарат у толикој мери био употребљен, као овом приликом. Са изборницима дођоше са села бележници, благајници, оврководитељи, шумари и сви комунални учитељи из целог среза. Што је најлепше, ти људи нису били изборници. Имао је др. Поповић потпуно право, кад је узвикнуо: Живи Куен! По његовом рецепту хтео је да буде изабран; али се уверио, да по том рецепту не може више у Срему да буде биран — ни »самосгалац«, Куеново посмрче и верни ученик свога великог учитеља Васе Ђурђевића.

Очевидца.

Политички преглед.

Угарски сабор. Данас и сутра завршиће се у угарском сабору расправа о прорачуну министарства пољопривреде, и одмах ће се прећи на прорачун министарства просвете и наставе. Министар Апоњи ће још у сутрашњој седници изнети свој програм. Сад је већ сигурно да сабор не-

ромашелих ерпених породица откупили странци и сазидали ено онај дио модерне вароши, гдје се налази котарска област, све куће званичника, појединика странаца и католичка црква са великим вртovima унаоколо

Душан пође натраг и дође до чаршије. Уједаред з-чу из далека неки смијех, кикот. Мало даље се указаше два, од смијеха запурена жива женска лица, двије пуначке госпођице, живих плави очију, са црвеним шепирићима и развезане спољашности. Обоје се гласно разговараху на немачком језику и цикаху при том. Читаво до сад мртво чаршија оживи. Турци дућавије, калфе, шегрти, све поскака са сједала, поче се комјешати, смијати, добацити један другоме не слане ријечи, и онај стари Мујага, што продаје љеб и сомуње, и што говори кроз нос, и он остави своју лулу, догега се до улаза свога дућана и поче одавати неке гласове од себе, као мала животињина, кад је гладна и угледа храну. Наста кикот, завијање, пљескање старих, младих, дјеце и свега што се ту нашло, док дјевојке не прођоше кроз чаршију и не исчезоше тамо некуд у једном сокачету, са кикотом се осврћући тамо чак некуд у крај улице, гдје стајашу два господина у фесовима у турском одијелу. Када дјевојке зађоше за угла, полагаано нестајаше смијеха и више, опет наста мир. Чаршија опет заспа, у њој овлада оно старо мртвило. Турски кућерци, дућани и магазе дођоше у своје старо расположење заједно са старим и сиједим Мујагом.

Душан Трифковић је видео у главном касабу, за коју му је један пријатељ при поласку казао: ту ћеш своје кости закопати. Врати се у гостионицу гдје је одсио. Овлада њиме страшна пустош и празноћа. Легне на постељу, осјети умор и за-

же моћи још у току ове године расправити прорачун. Министар председник Векерле поднео је већ предлог да се овогодишњи прорачун продужи још на два месеца. То ће сабор без сумње и усвојити. Сабор ће радити до идућег петка а затим ће се одложити због Божићних празника до 7. јануара по нов. календару.

Вуквица Немачке Аустрији. »Нови Бечки Журнал« добио је из Берлина ову вест: Из овдашњих добро обавештених кругова јављају, да је немачки посланик у Бечу гроф Ведел добио налог, да поново изјави аустријској влади, како ће немачка влада и најблажији и најпријатељскији предлог аустријске владе у корист Пољака сматрати као ненадлежно мешање аустријске владе у унутарње пруске ствари и тај покушај најодлучније одбити. Пруска је решена да своју борбу са Пољацима реши и доврши сама како хоће. — По извештајима бечких листова гроф Ведел је испунио дато му упутство и изнео све то аустријском министарству спољних послова. Барон Ерентал уверавао је грофа Ведела, да не помишља на то, да посредује у корист Пољака. Ово држање Еренталово јако је огорчило аустријске Пољаке и спремају се, да аустријском министру спољних послова дакле Еренталу сви Пољаци изразе своје негодовање. — У Пруској међутим и даље гоне Пољаке. Не само, што су сканулу многе опћинске и школске представнике, него су отпустили и све шумске раднике Пољаке, а све зато, што им деца страјују. Отказали су многим закупцима и радницима на државним путовима. У познањској покрајини скинули су до сада око 250 опћинска управитеља због школског страјка. Наравно, да је међу Пољацима с тога велико огорчење.

Аустр. аристократија у борби против изборне реформе. Одбор аустриј. горњег дома са огромном већином, управо са свима протав 4 гласа донео је решење ово: Предлаже се аустријском горњем дому да утврди број својих чланова. Тај број да не буде мањи од 150 чланова а не сме бити већи од 170. Одборско ово решење узбунило је јако аустријску владу а у политичким круговима аустријским подигло је велику прашину. Смер му је јасан. Аустријски горњи дом је против опште изборне реформе. Горњим решењем својим хоће да спречи, да не буду именовани многи нови чланови горњег дома и тиме се омогући, да се данашње расположење аустријског горњег дома угуши и новоименовани чланови његови изгласају и у горњем дому ту изборну реформу. Како се аустријски горњи дом састоји из старе а-

жели да што прије легне да спава. Како је било око 6 сати у вече даде себи у собу донијети вечеру и одмах послје је ла легне да спава. Но и ако је био силно уморен од пута, који је трајао више од 24 сата, Душан Трифковић се ипак још дуго немирно преврћао по постељи.

Душан Трифковић се није још никоме приказао у касаби, но већ се знало, да је дошао. Један будући колега Хрват је о њему говорио и злурало се смијући причао два дана прије његова доласка о »аферама« Душановим. »Због мале пријеваре осудио човјека на смрт,« говорио је исти свуд по касаби. »Господо и госпође бруке и срамоте за судску струку! да нам таког шаљу амо!«; Исти је колега наиме из Сарајева добио писмо. у коме се тачно изнијело све о чему се по Сарајеву већ јавно говорило, а све бијаше удешено у стилу професора Франка.

Кад је сутра дан Душан ушао у звање да се прикаже, сви бијашу на окупу осим предстојника, који је касније долазио. Њих пет шест званичника бијашу забављени око читања новина, а с насладом се смијашу иронички и злурало. Исти тај господин, који је добио оно писмо из Сарајева о Душану, читао је на глас немачки лист »Orient-Rundschau«, у коме бијаше описана најновија дефраудација котарског предстојника истог уреда, иначе родом Пољака. У чланку се тврдило, да је котарски предстојник при градњи неких званичних зграда покراо 18000 К, и за тај новац себи саградио вилу. . . .

Сутра дан му је лепи Мато дошао у стан, кад Душан није био код куће и тачно се распитивао, куд одлази Д. Трифковић, с ким се састаје и ко га посеђује?

ристокрације аустријске, то предстоји сад нова борба у Аустрији.

Наша стара аристократија, која је код аустријског двора свемоћна била, спрема се данас да устане и против њега и против владе. У Аустрији су прилике и иначе врло мутне, буџета нема а нема ни индентитета, 8. јан. по новом истичу посланички мандати аустријског сабора, у тим мутним временима моћна аустријска аристократија наговешћује борбу двору и влади. Ко ће подлећи и како ће се ствари развијати, о томе лупају много главу аустријске дипломате и политичари.

Хрватска и Славонија.

Саборска седница.

На јучерашњој седници и у трећем читању усвојен је предлог о индентитету. За тим је продужена адресна расправа.

Фрања Новак (Старчевићанац) у подужем говору говори против адресе коалиције, коју не прима.

Председник наређује одмор, те после овога говори Модрушан против адресног нацрта Старчевићеве странке, у којему су само идеали и неоствариви захтеви. И сам Анте Старчевић у начелу није био против поравнања са Мађарима. Задатак коалиције је, да оствари права Хрватске и Славоније.

Говори за тим Франковац Јамбурић, жестоко напада Србе, о којима тврди, да по својим ставовима имају слику краља Петра. (Па зар је то грех?) Коалиција одбија ту тврдњу. Елеговић: Живео хрватски краљ Фрања Јосип! — Вика бива све већа, на што председник прекида седницу.

Када је седница поново отворена, Јамбурић завршује свој говор, а по томе је завршена и седница.

Вести из места и са стране

Позив на претплату. 1. децембра

Отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 40 пот. Уједино учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем новембра истиче претплата, да изволе исту за време, за месец децембар обновити, како не би у шилаву листа до прекидања дошло.

Управитељ кортеш.

Из Пакраца добијамо ове редове: Најтоплаје молимо Вас да нам примите и уврстите у Ваш лист ово наших неколико речи. Читајући већ у више листова резултат и успех, за народни црквени сабор, српске народне радикалне странке, неисказана нас радост и одушевљење обузе, што нам се она сада показује тако победоносна према противној јој странци. Толико само жалимо и нестрпељиво очекујемо онај тренутак, када ћемо да се и ми развијемо у наш народ као учитељи да му без обзира на друге неприлике што више и боље појма о својој странци радикалној дадемо. Према се наш г. директор Н. Шумоња исказује много либералан, као што је већ познато, и брани нам да се долази у разговор о радикалној странци а дочим нам баш самосталном пуни главе, мислећи да му тај његов начин донесе добар плод, али ће се баш канда преварити јер ипак се баш у овдашњој школској згради зачује по која „громовита радикалка“, наравно међу које је већ уврштена и она са Карловачког избора а та је:

Освауо бео дан,

Красојевић изабран, и т. д.

У толико исказујемо и ми своје саучешће у српској народној радикалној странци.

Неколицина српских учитељских приправника пакрачке учитељске школе.

Ч и т у љ а.

Јуче је умро ненадно овдашњи вредни ратар Лаза Ђурчић-Ђинисија. Ова је вест изненадила све друштвене слојеве новосадске, јер је покојник свима добро познат био. Покојни Лаза Ђурчић није свршио никакве веће школе, али је био ретка дара и разума, поред тога много је и читао, те је посве разумљиво, што су његове речи радо слушане и примане не само међу ратарима већ и међу образованим и школованим људима. Ретке су куће у којима таква чистота и ред влада, као што је у кући данас покојника Лазе Ђурчића. Но не само

да је бодро пазио и у реду држао своју кућу, покојник се живо бавио јавним српским стварима и у народној борби неуморно учествовао. Био је све док га ево смрт не затече оран и вредан члан радикалне странке. И сад при последњем избору за наш народно-црквени сабор истрајао је до краја радећи колико му је год снага допуштала за кандидата српске народне радикалне странке др. Славка Милетића. Задовољан и сретан што је избор тако изашао, правно је и језгровите досетке и кога је тад гледао, није ни помислити могао, да ће Лаза Ђинисија бити после неколико дана мртав. Покојнику нека је лака црна земља и леп спомен оставио је већ иза себе родољубивим радом својим.

Од просјака добротвор.

У Будимпешти умро је пре неки дан један стари свештеник, кога је знала скоро сва престоница, јер се непрестано виђао по улицама — просио је. Ишао је у отрцаној мантији, није имао сталног стана, него је ноћивао код сиромашних добрих људи, који му даваху преноћишта или под голим небом, а десетинама година живео је од прошње. Када је пре неки дан преминуо, испоставило се, да се звао Фрањ Герлах и да је доктор богословије и филозофије. Иза себе оставио је иметак од 230 хиљада круна, који је уложен код будимпештанских банака. Оставио је за собом и тестамент, и по овоме има се оставина му употребити на подизање сеоских школа. Како је Герлах дошао до тог иметка, не може нико да објасни, по свој прилици просјачењем.

Тајанствен догађај.

У Вратислави одиграо се један догађај, који би сасвим пристао у какав роман. Једном младом учитељу из Вратиславе прошле године даду дуже одсуство и пошљу га у Париз, да научи француски. Учитељ се тамо упозна са једном отменом дамом, Алмом де Парадеда, која му је говорила, да је кћи једног грофа, који је сада конзул у Рио-де-Жанејру. Наскоро се и вере. Учитељ се у јесен врати у Вратиславу, вереница му пак октобра месеца дође за њим и одседне у једном отменом хотелу. Пријатељи учитељеви, када се упознаше са невестом му, почну сумњати, да му ја невеста женско. Полако и учитељ почне им то поверовати, те одма прекине све и пријави је полицији. Ових дана услед пријаве дође полиција на стан Алме Парадеде, која тамо пред лечником у мах испије отров и после неколико тренутака издахне. Кад су прегледали леш, виде, да је сумња учитељеви пријатеља била оправдана. Прса, дуга коса, све је било лажно. У мртвацу упознају пасторка једног берлинског лечника. Лажној Алми било је 35 година. Шта је лечникова сина навело, да се издаје за женску, до сада није успо стављено.

Лечничка награда и савест.

Оснивалац атинске банке, банкар Песмазоглу — као што оданде јављају — већ три недеље лежи тешко болестан. Пати од леукемије (белокрвности) и атински лечници су изјавили, да му нема помоћи. Сродници пак тешко оболелог банкара неће да се умире тиме и на њихову молбу атински лечници отпустили су дуг брзојав бечком професору Нордену, наследнику Нотнагелову, у којему су подробно описали болест и молили га, да дође у Атину. Банкарвоји сродници понудили су му награду од 150 хиљада круна. Сам брзојав стаје око хиљаду круна. Већу награду — осим султана — тешко да је ико платио лечнику. Крај свега тога професор Норден није хтео да се прими понуда, јер је увидео, да би узалуд путовао у Атину, те као врло савестан човек није хтео узалуд да чини толики трошак банкарвој породици. Лечници се затим обрате брзојавно једном париском чувеном лечнику са истом понудом. Француски научник по опису у брзојаву увидео је такође, да се болесник не може спасти, те не прими позив. Међутим као што изгледа његов колега из Лијона био је другог мишљења, те када се после париског професора сродници обратеше њему, одма им брзојави, да долази. Породица банкарвоја најмиле је засебан пароброд, који ће из Бриндиза донети лечника у Атину. Болест банкара Песмазоглуја изазвала је саучешће у читавој Грчкој и сада сви нестрпељиве очекују долазак спасиоца из Лијона.

Чудновата змија.

Из Штокхолма јављају, како су више људи видели једну змију, о чијем битисању није хтело да се верује, већ се држало да је то бајка. У близини купатила Солена главни шумар и други, шетајући се посред бела дана угледаше једну двадесет метара дугачку морску змијурину, која је од њих само две стотине метара удаљена била и [муњевитом брзином просекала ваздух. Та змијурина је пепељаве боје и главе као корњача. Цело становништво узнемирило је услед те вести, а још их је више узнемирило, што је после два дана таква змијурина виђена и на другом месту. Многи неће да верују у ту, но очевидци се закљичу да то није обмана, већ

истина. Нема сумње да ће природњаци похитати тамо, не би ли и они видели то ново чудовиште, или испоставили да је то само обмана.

Вештачки рубини.

Једном професору на берлинској техници пошло је за руком, да пронађе начин, како се стварају вештачки рубини. Професор ће своје откриће ускоро изнети пред јавност. Вештачки рубини су исто тако лепо и тврди као и прави.

Велика провера.

Из Ходмезевашархеља јављају, да су код филијале ходмезевашархељске Пучке Банке и Фелдеаку проверили велике своте. Фелдеачки учитељ Јован Апро, који већ 14 година стоји на челу филијале, проверио је око 100 хиљада круна тиме, што је кривотворио менице. Апро, који је потпуно сам водио банку, годинама је то чинио. На ове провере наишли су тако, што се недавно Апро разболео, те му је жена руководила банком. Ондашњи имућан грађанин, Павле Бански, дозна од ње, да му је нејко меницу од 300 круна поправио на 3000 круна. Бански пријави случај срединој банци у Ходмезевашархељу, која на то покрене истрагу. Истрага је испоставила страховите податке. По признању самога Апро-а, не достаје око 100 хиљада круна. Код филијале били су многи заинтересовани, те је сада у Фелдеаку велико врење и огорчење. Апро-а су хтели да утку, а нападали су и банчине чиновнике. Прекјуче у подне више стотина душа искупи се на простору пред банком. Недостатак још нису могли тачно да установе.

Брзојави „Застави“.

Стигли 30. новембра.

Из угарског сабора.

Вудимпешта. У посланичкој кући продужена је расправа прорачуна министарства пољопривреде. На галерији је босанско изаоланство од 150 чланова, које је дошло, да своје жалбе поднесе министрума, али до сада није нигде примљено. Финансијски одбор усвојио је предлог о индентитету, који ће се у понедељак расправљати у сабору.

Нетачна вест.

Вудимпешта. Вест Бечког Журнала, да је немачко посланство у Бечу изјавило, да немачка влада свако мешање у корист Пољака сматра недовољеним, потпуно је измишљена.

Полоњи о породичним добрима.

Вудимпешта. На конференцији Кошутове странке изјавио је министар правде Полоњи, да је његово лично уверење, да треба да је противник великих породичних племићских добара. Влада се не бави читавом том ствари. Гроф Апоњи се изјавио исто тако.

Изборна реформа у Аустрији.

Беч. Изаасланство горње куће свршило је саветовање о изборној реформи. Одлука у погледу плуралног изборног права усвојена је великом већином. Положјај је критичан, јер се држи, да ће пленум потврдити одлуку изаасланства. Влада за сада не мисли на одгађање.

Раопуштање немачког сабора.

Берлин. Преносе се гласови о распуштању сабора. Билон хоће да поведе одлучну борбу против центрама.

Ворба између Француске и папе.

Париз. Влада ће одузети надлежност сваком владици, који се покорава наредбама Ватикана, а вређа француске законе. На позив меров (градски начелник) надбискуп Рихард напустио је надбискупску палату.

Т р г о в и н а.

БЕЧ, 11. децембра. (Извештај са бечког вазара Бајић и Ђ. Остојић). На данашњем вазару је продотерано 5084 комада мађарских и 6511 комада пољских. Свега 11595 комада.

Трговина је била чврста.

Продавало се:

Прима роба	112—113 кр.	изнимно 114 кр.
Средња	108—111	„
Старе	102—107	„
Лакша	100—104	„
Сремска	105—110	изнимно — кр.
Српска	—	„
Пољска	76—100	изн. 104—106 кр.
Талијанска	—	„

Шта је неуцутније

и више за осуду, него кад је човек болестан, а не употребљује против тог ништа, те му је услед тога и најмањи рад тежотан, тако, да почне губити вољу на живот. У овом случају је Скотова емулсија као медицински рибаљи зејтин, који у себи има креча и натрон-хипофосфата, најбоље и најсигурније средство, да телесни и живчани систем ојача и оживи. Скотова емулсија садржи састојке најбоље каквоће, она је ненадмашно храњиво техничко средство и даје брзо нову вољу и снагу за живот.

Рибар с великим ослићем (Dorsch) знак је гаранције за прави Скотов поступак.

Кад се позовете на ове новине и пошаљете 75 потура у поштанским маркама, послаће вам уз плаћену поштарину боцу на пробу.

Dr. Emil Budai, „Stadtpotheke“
Budapest, IV. Váci-utca 34/50.

Једна боца на пробу уз плаћену поштарину.
Цена оригиналној боци К 2:50.
1227 3-5 Добија се у свима апотекама.

Нова српска галантериска и кратке робе
трговина,

Бранка Чавића

Нови Сад, код „Беле Мачке“ главна ул. бр. 29.
Препоручује своје богато стовариште, женских блуза, шосова, жипона, бела веша мидера, чипке, рукавица, појасева, и равна ауфлуца, даље, све приборе за ручне радове, исто тако и мушких краватни кошуља и т. д.

Послуга тачна са утврђеним и јефтиним ценама.
1649 1-15

944. szám — 1906. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a újvidéki kir. törvénytörvény 1906. évi 7441/P. számú végzése következtében Dr. Székely Géza titeli ügyvéd által képviselt Molnár Ferencz és társa czég javára Zsivkovicz Milan s társai ellen 72 K 36 f. s jár. erejéig 1906. évi augusztus hó 16-án foganatositott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 430 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy gebe, 5 malacz, 3 sertés, 2 ló, 1 kócsi és egy garmada bog-nárfá nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbírótság 1906. évi V. 622/6. számú végzése folytán 72 kor. 36 fill. tőkekövetelés, és pedig összesen 22 kor 75 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Zsivkovicz Milan és Csávity János végr. szenvedő lakásán Titelen leendő megtartására 1906. évi december hó 18-ik napjának délelőtti 1/10 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1906. évi december hó 2. napján.

Rex Ede
kir. bir. végrehajtó.

1648 1-1

Салон женског одела.
Maison Breslauer

Нови Сад
у дунавској улици бр. 22.

Енглеске костиме,

тоалете за улицу,
шпенцере од плиша и сомота, зимске тоалете, тоалете за балове и сватове, опреме за невесте, израђује се у моме салону уз вавредно јефтине цене.

1455 10-10

Т Р А Ж И М

мешовиту радњу

да преузмем.

Иста треба да се налази у Срему у каввом већем троговачком месту. Имадем готовине 10 до 15 хиљада круна. Понуде нека се доставе под знаком „М. Б. 27“ на администрацију „Заставе“.

1645 2-3

Главни уредник Јаша Томић.

Одговорни уредник Константин Брадаровић.

Орпска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду

СУБОТИЧКА СРПСКА ШТЕДИОНИЦА

Д. Д.

У СУБОТИЦИ

(преко пута железничке станице)

прима улоге на приплод и издаје зајмове уз врло повољне УЛОГОВЕ.

627 32-33

ГЛАВНИ ДЕПО ПРАВОГ

ШТАЈНБРУШКОГ ПИВА ЂУЛЕ БАУЕРА

НОВИ САД, Успенска улица бр. 5.

уповорава сваког, да се само код њега може добити у флашама

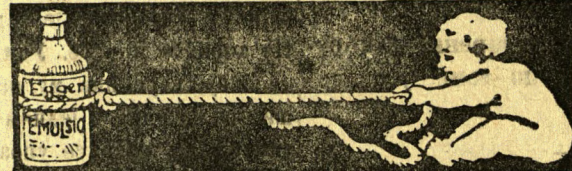
613 58-

ПРАВО ШТАЈНБРУШКО ПИВО прве уг. деоничарске штајнбрушке пиваре, као и

ПРАВО БУДВАЈСКО ПИВО

из светског познатог будвајског прастарог узвора грађанске пиваре, која је 1795. г. и Будвајсу основана. Право штајнбрушко, као и право будвајско пиво, познаје се не само по вигнети (цедуљи на флаши), него нарочито по запущачу ан коме се налази жиг: Bauer Gyula.

ПАЗИТЕ
на ову судски заве
дену заштитну марку.

ПАЗИТЕ
на ову судски заве
дену заштитну марку.

ЗАБРИЖУТИ МАТИРИ

треба у интересу својих сувођавих, слабођавих и у развоју заосталих деца, да се сете ЕГЕРОВЕ ЕМУЛСИЈЕ, која је по лекарском мишљењу позвана да младе опоравља ствара услове за живот и развијање. — Reichspalatin Apotheke, Budapest, VI., Váci körút 17., разавише, кад јој се у напред пошаље 30 потура (за омот и поштарину) на свакога једну пошиљку на пробу, бесплатно. — Једна велика оригинална флаша ЕГЕРОВЕ ЕМУЛСИЈЕ, добија се за 2 круне. У НОВОМ САДУ код: К. Гросингера наследници, Стевана Херцага, Жигмонда Лукача, Гавре Плавшића и Јована Вујића. У СЕНТОМАШУ код: Л. Бараковиће, Стев. Г. Јасевића, апотека. У ТИТЕЛУ код: Јована Марковића, апотека.

1630 2-10

НОЗИВ

на упис у чланство I. кола од 2000 К и 1000 К.

Посмртно и припомоћно друштво „Слога“ у Вуковару, које је спојено са банковном твртком Дајч, Келер и другови, за новчану посмртну припомоћ исплаћује за свакога свога члана у случају његове смрти његовој родбини или кориснику лепу своту од 2000 односно 1000 круна, а све за мали допринос по члану и случају смрти, која се у његовом колу догоди.

Посмртно и припомоћно друштво „Слога“ отвара два кола, и то: коло са 2000 круна и коло са 1000 круна. Члан се може по вољи уписати у оба кола.

Чланови овога друштва имају велике погодности и права, која ниједно слично друштво у Хрватској и Славонији својим члановима не пружа.

Чланови овога друштва, чим уплате 300 чланова (смртних случајева у свом колу, опраштају се од даљег плаћања посмртнине.

Увјети за примање у ово друштво јесу следећи:

1. Да се за члана испуни тискана приступница овога друштва и да се за њега положи уписнина од 6 круна односно 10 круна у смислу §§. 6. и 8. друштвених правила.

2. Да сваки онај члан, који се особно равнатељству представити не би могао, докаже по лечнику или поверенику, да је здрав.

3. Да сваки члан тада, када добије обавијест од равнатељства овога друштва, да је за члана примљен, пошаље и плати 4 односно 2 круне чланарине према §. 8. тач. I. и II. сл. б) друштвених правила.

4. Да сваки члан онда, када по равнатељству буде обавијештен, да је текући упис кола завршен, — уплати уписан у коло од 2000 круна од 15. до 55. године 4 круне, а од 55. до 65. године 6 круна посмртнине (премије), а у коло од 1000 круна од 15. до 55. године 2 круне, те од 55. до 65. године 3 круне посмртнине за први случај смрти у колу, која су по кр. кот. као тргов. суду у Вуковару, дне 27/11. 1906. под бројем 19719 гр. потврђена и стоје под контролом истога, бадава дијеле.

Понуде ваља управити на равнатељство посмртног и припомоћног друштва „Слога“ у Ст. Вуковару, улица Фрање Јосипа бр. 49, где се добију проспекти, приступнице и правила.

Најбољи и најјефтинији начин обскрбе са људе свакога стаљиша, а особито за чиновнике, обртнике и раднике.

Траже се господа повереници.

Равнатељство:

Др. Лаза П. Виколић,
одвјетник и равнатељ „Пучке штед. Вуковар“.

Фрањо Мајцац,
равнатељ „Слоге“ и учитељ.

Иван Деич ил.
сувластник банк твртке „Дајч, Келер и друг.“

Антон Ханк,
благјиник: члан равнат. „Пучке штед. Вуковар“.

Ђуро Менгес.
алатар и зубар.

Надзорни одбор:

Антун Виловић,
члан равнатељства „Пучке штед. Вуковар“.

Јосип Хајнит,
мјештар.

Васа Лукић,
трговац.

1647. 1-3